

**ЈПШ „ШУМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ“
ШГ „ЛИСИНА“ МРКОЊИЋ ГРАД**

**САЖЕТАК
ШУМСКОПРИВРЕДНА ОСНОВА
ЗА МРКОЊИЋКО ШУМСКОПРИВРЕДНО ПОДРУЧЈЕ
(важност од 01.01.2012. до 31.12.2021. године)**

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ШУМАРСТВА

Шуме Републике Српске

а. д. СОКОЛАЦ

С А Д Р Ж А Ј

Страна

1.	УВОДНИ ДИО	4
1.1.	Имовинско - правно стање шумскопривредног подручја	4
1.2.	Биолошке и климатске карактеристике шумскопривредног подручја	4
1.3.	Посебна ограничења у газдовању на дијеловима шумскопривредног подручја	8
2.	ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА	13
2.1.	Површине ширих категорије шума по привредним јединицама.....	13
2.2.	Површине ширих категорије шума по општинама	13
2.3.	Високе шуме са природном обновом.....	14
2.4.	Шумске културе.....	16
2.5.	Изданачке шуме	18
2.6.	Површине подесне за пошумљавање и газдовање.....	19
2.7.	Површине неподесне за пошумљавање и газдовање.....	19
2.8.	Узурпације.....	19
3.	ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ОПШТИНУ	
	БАЊА ЛУКА.....	19
3.1.	Високе шуме са природном обновом.....	19
3.2.	Шумске културе.....	20
3.3.	Површине подесне за пошумљавање и газдовање.....	21
3.4.	Узурпације.....	21
4.	ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ОПШТИНУ	
	ЈЕЗЕРО.....	22
4.1.	Изданачке шуме	22
4.2.	Површине подесне за пошумљавање и газдовање.....	22
5.	ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ОПШТИНУ	
	МРКОЊИЋ ГРАД.....	23
5.1.	Високе шуме са природном обновом.....	23
5.2.	Шумске културе	24
5.3.	Изданачке шуме	26
5.4.	Површине подесне за пошумљавање и газдовање.....	26
5.5.	Узурпације	27
6.	ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ОПШТИНУ	
	РИБНИК.....	27
6.1.	Високе шуме са природном обновом.....	27
6.2.	Шумске културе	29
6.3.	Изданачке шуме	30
6.4.	Површине подесне за пошумљавање и газдовање.....	31
6.5.	Узурпације	31
7.	ПЛАН СЈЕЧА.....	31
7.1.	План сјеча по ширим категоријама шума.....	31
7.2.	План обима сјеча по општинама.....	32
8.	ПРОИЗВОДЊА ШУМСКИХ ДРВНИХ СОРТИМЕНАТА.....	33
8.1.	Структура етата по сортиментима за високе шуме са природном обновом.....	33
8.2.	Структура етата по сортиментима за шумске културе.....	34
8.3.	Структура етата по сортиментима за изданачке шуме	34
9.	ПЛАН КОРИШЋЕЊА ОСТАЛИХ ШУМСКИХ ПРОИЗВОДА.....	34
10.	ПЛАН ШУМСКОУЗГОЈНИХ РАДОВА ЗА ШПП.....	37

11.	ВРСТЕ ШУМСКИХ ШТЕТА И МЈЕРЕ ЗАШТИТЕ.....	37
11.1.	Заштита шума од инсеката и биљних болести.....	37
11.2.	Заштита шума од шумских пожара	38
12.	ПЛАН ИЗГРАДЊЕ НОВИХ И РЕКОНСТРУКЦИЈА ПОСТОЈЕЋИХ ШУМСКИХ КАМИОНСКИХ ПУТЕВА.....	39
13.	ПЛАН НАБАВКЕ МЕХАНИЗАЦИЈЕ И ДРУГЕ ОПРЕМЕ ИНВЕСТИЦИОНОГ КАРАКТЕРА.....	39

1. УВОДНИ ДИО

Шумскопривредном основном одређују се основне смјернице и циљеви газдовања шумама, мјере за унапређивање стања шума, очување и јачање општекорисних функција шума и заштита шума. Она садржи приказ стања шума, као и врсту и обим радова у току уређајног периода од 10 година.

Предходна шумскопривредна основа имала је рок важења од 01.01.2001. до 31.12.2012. Укрупњавањем шумских газдинстава и усвајањем нове динамике израде шумскопривредних основа за шуме у својини Републике Српске, нова шумскопривредна основа има рок важења од 01.01.2012. до 31.12.2021. године. До израде нове шумскопривредне основе, шумско газдинство „Лисина“, на основу Одлуке о формирању шумскопривредних подручја примјењиваће се одреднице постојеће шумскопривредне основе („Службени гласник Републике Српске“, број 41/10).

1.1. Имовинско - правно стање шумскопривредног подручја

На „Мркоњичком“ шумскопривредном подручју у протеклом уређајном периоду евидентирано је 29,54 ha узурпираног шумског земљишта. Да би проблем узурпација био ријешен, потребно је да Шумско газдинство „Лисина“ у сарадњи са надлежним органима општине изврши коначно утврђивање граница посједа, устроји регистар узурпација и оствари добру сарадњу са Републичком управом за геодетске и имовинско-правне послове и надлежним судовима, како би се спријечило противправно присвајање и коришћење шума и шумског земљишта.

Рјешавање проблема узурпација треба да је у складу са Законом о шумама и Законом о стварним правима („Службени гласник Републике Српске“, број 124/08 и 58/09).

1.2. Биолошке, климатске, орографске, геолошке и педолошке карактеристике шумскопривредног подручја

Биолошке карактеристике

Према хоризонталном рашчлањењу шумске вегетације у бившој Југославији (Стефановић, 1977), ШПП припада западно-балканском подручју храста китњака и обичног граба (*Quercus-Carpinetum*), које обухвата подручја Хрватске и Босне са умјерено-континенталним климатским обиљежјима. Вегетација се карактерише знатним учешћем средњоевропских елемената, али и већим присуством балканских реликтних врста. Шумска вегетација је развијена на кречњачкој и силикатној подлози, претежно на дубљим земљиштима. Подручје Мркоњић Града фитогеографски припада Еуросибирски-сјевероамеричкој регији, а унутар регије илирској флорној провинцији која обухвата западне хумидније крајеве и која се карактерише својственим вегетацијским јединицама и флорним елементима. Према Еколошко-вегетацијској рејонизацији Босне и Херцеговине (Стефановић, et al. 1983), ШПП-је припада западnobосанско кречњачко-доломитном подручју области унутрашњих Динарида, гдје преовлађују шуме букве и јеле са смрчом (*Piceo-Abieti-Fagetum*) и њихове секундарне и трајне творевине. У оквиру овога подручја, секундарне шуме букве (*Fagetum montanum illyricum*), у већем комплексу везане су само за масиве планине Лисина. Распоред биљних заједница на овом простору узрокован је климатским, орографским, геолошко-педолошким и антропогеним чиниоцима. Није изражена висинска зоналност шумске вегетације у класичном смислу, већ су различите фитоценозе мозаично распоређене.

Као карактеристичне фитоценозе подручја, према тумачу типолошких карата могу се издвојити:

- Заједнице китњака и граба (*Quercus-Carpinetum illyricum*, Horvat. et al., 1974) заступљена ја само у оазама у доњим дијеловима падина, на источним странама. То су ксерофилне

састојине, вегетивног поријекла и припадају категорији малих производних могућности.

- Високе природне шуме букве брдског појаса (*Fagetum montanum illyricum*, Fuk. et Stef., 1958) распрострањене на сјеверним до сјеверисточним падинама масива
- Фитоценозе букве и јеле са смрчком (*Piceo-Fago-Abietetum*, Čolić 1965) апсолутно доминирају на овом простору. Налазимо их на западним, југозападним и источним експозицијама и спадају у највредније шуме овога подручја.
- Унутар појаса шума букве и јеле са смрчком интерполиране су термофилне борове шуме и то шуме бијелог бора (*Pinetum silvestris dinaricum*, Stef., 1958). Заузимају гребене и падине топлијих експозиција.

Климатске карактеристике

Шумскопривредно подручје се према Еколошко-вегетацијској рејонизацији Б и Х, налази у западнбосанско кречњачко-доломитним подручју, области унутрашњих динарида, коју карактерише сукобљавање умјерено-континенталне и измијењене медитеранске климе, а високи планински масиви имају планинску климу (Стефановић, et al. 1983). Главни чиниоци који опредељују карактер климе истраживаног подручја су надморска висина, рељеф и шумовитост. За проучавање климатских услова коришћени су климатски подаци за период 1999-2008 године са мјерне метеоролошке станице Мркоњић Град, која се налази на координатама 42° 66' сјеверне г.ш. и 17° 05' источне г. д. и надморској висини од 591 m. Метеоролошка станица смјештена је у подножје масива Лисина, а експонирана је сјеверно до сјевероисточно. Подаци о температури ваздуха, количини падавина и влаге ваздуха, приказани су зонално (591-1467 m n.v.) у мјесечним, годишњим и сезонским вриједностима.

За карактерисање климе коришћен је метод хидричног биланса по Thornthwaite-у и класификација климе по Lang-у. За карактерисање климатско-географских особина истраживаног подручја коришћени су следећи параметри:

- Степен континенталности подручја по Kerneru (КК)
- De Mortenov индекс суше (Is)
- Furnijeov коефицијент за плувиометријску агресивност климе (C)

Температура ваздуха

Зоналност температуре извршена је почев од надморске висине од 591 m до висине на врху масива од 1467 m. Просјечне температуре ваздуха у анализираном висинском појасу приказане су у следећим табелама:

(m н.в.)	мјесец											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
591	-1,0	0,7	5,0	9,4	14,3	17,5	19,2	18,9	13,6	10,5	5,1	0,2
700	-1,4	0,1	4,3	8,6	13,6	16,8	18,6	18,2	13,0	10,0	4,6	-0,1
900	-2,1	-0,9	3,1	7,3	12,4	15,7	17,4	17,0	11,9	9,1	3,8	-0,8
1100	-2,8	-1,9	1,9	5,9	11,2	14,5	16,2	15,8	10,7	8,2	2,9	-1,4
1300	-3,5	-2,9	0,6	4,5	10,0	13,3	15,1	14,6	9,6	7,3	2,0	-2,1
1467	-4,1	-3,7	-0,4	3,4	9,0	12,3	14,1	13,6	8,7	6,5	1,3	-2,7

(m н.в.)	Годишња	Прољеће	Љето	Јесен	Зима	ВП	А
591	9,5	9,6	18,5	9,7	-0,1	15,5	20,2
700	8,9	8,8	17,9	9,2	-0,5	14,8	20,0
900	7,8	7,6	16,7	8,3	-1,3	13,6	19,5
1100	6,8	6,3	15,5	7,3	-2,0	12,4	19,0

1300	5,7	5,0	14,3	6,3	-2,8	11,2	18,6
1467	4,8	4,0	13,3	5,5	-3,5	10,2	18,2

Основне karakteristike temperaturnog režima su sљедеће: Средња годишња температура ваздуха на доњој граници висинског појаса износи 9.5 °C. Најтоплији мјесец је јули (19.2 °C), а најхладнији је јануар (-1.0 °C). Надморска висина од 1467 m има средњу годишњу температуру ваздуха од 4.8 °C. Јануар је најхладнији мјесец са -4.1 °C, а јули најтоплији са 14,1 °C. У свим мјесецима, сезонама, у вегетационом периоду, као и годишње вриједности ниже су на горњој граници појаса за 2.5-6 °C. Највећа разлика у температури ваздуха у анализираној висинској зони је у току прољећа, а најмања у току зиме. Јесен је свуда топлија од прољећа. Влада типичан континенталан тип температурног режима-најтоплији је мјесец јули, а најхладнији јануар. Средња температура ватдуха у току вегетационог периода 8 (април-септембар) износи 15.5 °C на доњој граници, а 10.2 °C на горњој граници појаса и повољна је за развој вегетације. Амплитуда годишњег колебања температуре износи од 20.2 °C (591 m) до 18.2 °C (1467 m), што показује да је на најмањој висини нешто већа континенталност и да са порастом надморске висине континенталност опада и клима постаје умјеренија. Мразни дани се јављају, очекивано од октобра до априла. Број мразних дана годишње је 102, а по мјесецима највише у јануару, просјечно 24 дана.

Падавине

Количина и расподјела падавина у току године је једна од најважнијих карактеристика климе неког подручја. Средња годишња количина падавина се креће од 1141 mm на доњој граници, до 1638 mm на горњој граници појаса. Количина падавина повећава се са повећавањем надморске висине за око 90 mm на сваких 200 m н.в., а на врху и до 180 mm. Падавине су доста равномјерно распоређене по мјесецима, гдје најкишовитији мјесец добија само највише 2 пута већу количину падавина од најсушнијег. Највећа мјесечна количина падавина, у просјеку за све висине је у мјесецу новембру (148 mm), али високе вриједности падавина су забиљежене и у априлу и августу мјесецу. Најмања количина падавина је у јулу мјесецу, а мање количине су и у јануару и у октобру. Најкишовитија сезона је јесен, када падне просјечно око 28 % годишње количине падавина. Годишњи распоред падавина је повољан, јер већи дио воденог талоба падне у вегетационом периоду. У току вегетационог периода падне 687 mm воденог талоба, просјечно за све висине, што је око 51 % од укупне годишње количине падавина. Просјечна количина падавина износи:

(m н.в.)	мјесец											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
591	74	83	74	111	96	109	80	91	124	81	118	100
700	78	90	79	118	101	110	81	94	127	81	126	106
900	86	102	87	132	109	111	82	99	133	82	140	117
1100	93	114	96	145	118	113	83	104	139	83	155	128
1300	101	127	105	159	127	115	84	110	145	83	169	139
1467	107	137	112	170	134	116	85	114	150	184	181	148

(m н. в.)	Godišnja	Proljeće	Ljeto	Jesen	Zima	VP	VP/G (%)
591	1141	281	280	323	257	611	53,5
700	1191	298	285	334	274	631	52,9
900	1280	328	292	355	305	666	52,0
1100	1371	359	300	377	335	702	51,2
1300	1464	391	309	397	367	740	50,5

1467	1638	416	315	515	392	769	46,9
-------------	------	-----	-----	-----	-----	-----	------

VP - вегетациони период

На „Мркоњићком“ подручју, у анализираном висинском појасу главни максимум падавина је у новембру, а главни минимум у јулу. Према томе плувиометријски режим истраживаног подручја има велике сличности са јадранским плувиометријским режимом. Међутим, с обзиром да је присутна значајна количина падавина и у априлу мјесецу то подручје даје особине континенталног плувиометријског режима. Имајући ово у виду може се закључити да се ради о прелазном плувиометријском режиму између маритимног и континенталног.

Релативна влажност ваздуха

Према подацима приказаним у сљедећим табелама средња годишња вриједност релативне влажности ваздуха у Мркоњић граду (591 m н.в.) износи 78 %. Средње мјесечне и годишње вриједности релативне влажности ваздуха су високе у току цијеле године, што је последица густог вегетационог покривача. Највлажнији мјесец у години није и најхладнији (јануар), него децембар са 86 % влаге, што је карактеристика планинских подручја. Најсувљи мјесец је април, са учешћем влаге са 72 %. У току вегетационог периода релативна влажност ваздуха је 75 % и има велики значај за биљни свијет у сушним периодима, када могу да црпе влагу само из ваздуха.

Мјесец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
(%)	82	79	74	72	74	74	73	74	81	81	81	86

Годишња	Прољеће	Љето	Јесен	Зима	ВП	А
78	73	74	81	82	75	14

ВП-вегетациони период, А-амплитуда колебања релативне влажности ваздуха

Класификација климе

За потребе биљне производње, развој вегетације, за избор метода гајења и пошумљавања од великог је значаја и најчешће у примјени класификација климе по L a n g-у и по T h o r n t h w a i t e-у.

Биоклиматска класификација по L a n g-у

Класификација климе по L a n g-у врши се на основу кишног фактора (KF), који представља однос између средње годишње количине падавина (P) и средње годишње температуре ватдуха (t)

$$KF = \frac{P}{t}$$

Вриједности Lang-овог кишног фактора приказане су у табели:

(mmv)	KF				
	Година	Вег.период	Прољеће	Љето	Јесен
591	120,1	78,8	87,8	45,4	99,9
700	133,8	85,3	101,6	47,8	108,9
900	164,1	97,9	129,5	52,5	128,3
1100	201,6	113,2	170,9	58,1	154,9
1300	256,8	132,1	234,6	64,8	189,0
1467	341,3	150,8	312,0	71,1	280,9

На основу израчунатих годишњих вриједности кишног фактора, клима анализираног висинског појаса на подручју Мркоњић Града је до 800 m н.в. хумидна (KF = 100-160), а на већим надморским висинама изразито перхумидна (KF > 160).

Климатска класификација по *Thornthwaite* - у извршена је на основу приказаних вриједности израчунаога хидричног биланса, а преко величине општег климатског индекса (I_m), који даје егзактан увид у тип климата по степену његове хумидности. Вриједност општег климатског индекса израчунава се по формули:

$$I_m = I_h - 0,6I_a$$

гдје је:

I_h -индекс хумидности

I_a -индекс аридности

Хидрични биланс је у анализираном појасу веома помјерен на страну влажности. Индекс аридности је раван нули, а индекс хумидности је изнад 100. Према величини годишњег климатског индекса, на читавом подручју, у анализираном висинском појасу доминира влажнија перхумидна клима типа - А ($I_m > 100$), која се карактерише вегетацијом високих шума. У току вегетационог периода влада хумидни климат, а са повећањем надморске висине расте и степен хумидности.

1.3. Посебна ограничења у газдовању на дијеловима шумскопривредног подручја

Правилник о начину проглашења, обиљежавања, финансирања, начину газдовања заштитним шумама и шумама посебне намјене („Службени гласник Републике Српске“, број 57/09), прописује начин проглашавања, обиљежавања, финансирања и начин газдовања заштитним шумама и шумама посебне намјене. Приједлог за покретање поступка израде елабората за проглашавања заштитних шума и шума посебне намјене могу поднијети власник, корисник шума и шумског земљишта, образовно-научна установа, јединица локалне самоуправе, привредна друштва и друге организације.

Први кораци за издвајање шума високе заштитне вриједности подразумјевају прикупљање специфичне документације (међународне, државне и ентитетске легислативе, одлука локалних заједница, шумскопривредних основа, специјалистичких студија, карата, итд.) која представљају основ за селекцију подручја која требају бити истражена за ову намјену. За неке категорије шума VZV некада је неопходно обавити више истраживања у различито доба године, што се посебно односи на ријетке и миграционе врсте организама. Шумарски и други стручњаци који више година раде на истом подручју имају довољно знања и искуства да овај задатак квалитетно обаве. Шест општих високо заштитних вриједности (VZV) који су дефинисани према критеријима FSC са својим субјединицама су:

- VZV – 1: Шумска подручја која садрже глобално, регионално или државно важне концентрације биодиверзитета;
- VZV – 1a: Заштићена подручја;
- VZV – 1b: Угрожене врсте и врсте у опасности;
- VZV – 1c: Ендемске врсте;
- VZV – 1d: Важне повремене концентарције;
- VZV – 2: Шумска подручја која садрже глобално, регионално или државно значајне простране шуме нивоа крајолика;
- VZV – 3: Шумска подручја која садрже екосистеме који су ријетки, у опасности или угрожени;
- VZV – 4: Шумска подручја која обезбјеђују основне природне услуге у критичним ситуацијама;
- VZV – 4a: Шуме важне за водене токове;
- VZV – 4b: Шуме важне за контролу ерозије;
- VZV – 4c: Шуме које представљају значајне препреке пожарима;

- VZV – 5: Шумска подручја фундаментална за задовољавање основних потреба локалних заједница;
- VZV – 6: Шумска подручја значајна за традиционални културни индентитет локалних заједница.

Шуме високе заштитне вриједности

Све шуме садрже еколошке и социјалне вриједности. Те вриједности могу бити глобално, регионално или локално важне, али када се нека од тих вриједности сматра изузетно важном шума се може дефинисати као шума високе заштитне вриједности.

То подразумемијева да се у овим шумским подручјима треба вршити прикладно газдовање како би се сачувале и унаприједиле постојеће вриједности.

1) Влада РС може да утврди приоритетне општекорисне функције појединих шума, као шуме високе заштитне вриједности, на приједлог Министарства, а на основу поднесеног захтјева заинтересованог правног лица, ако плановима и програмима газдовања шумама нису утврђене приоритетне општекорисне функције.

2) Прије утврђивања приоритетних функција шума из става 1. овог члана Влада ће прибавити мишљење Министарства и јединица локалне самоуправе на чијој територији се налазе.

3) Изузетно од става 1. овог члана, утврђивање приоритетних општекорисних функција шума, ако су те шуме или њени дијелови мањи од 20 хектара, врши Министарство, по претходно прибављеном мишљењу власника приватних шума или корисника шума и шумског земљишта у својини Републике, као и правног лица које обавља стручне послове у шумама у приватној својини и локалне заједнице.

VZV -1 Подручја која на глобалном, регионалном или државном нивоу садрже важне концентрације биодиверзитета

VZV-1a Заштићена подручја

- Шуме од посебног научног и образовног значаја

Сталне огледне површине служиле би у научно-истраживачке, едукативне и сличне сврхе:

- Заштићена површина (исконски облик) у одјељењу 105 П.Ј. „Дубичка гора“ – *Fagetum montanum illyricum subass. typicum* (П = 5,00 ha);
- Ксеротермна варијанта планинске букове шуме у одјељењу 75а П.Ј. „Дубичка гора“ – *Aceri obtusati-Fagetum* (П = 3,00 ha);

- Шуме и шумска земљишта од значаја за заштиту биодиверзитета и природних станишта флоре, фауне и гљива
 - Посебан резерват природе „Лисина“, површине P=550,64 ha.

Планинска шума букве у развојном стадијуму летвењака у одјељењу 104 П.Ј. „Дубичка гора“ (П = 5 ha).

- Шуме намијењене за излетишта, одмор, едукацију, рекреацију, туризам, климатска и друга љечилишта

Локалитет „Балкана“

Одјељење: дио 84а = окуларно 20,00 ha (висока шума)

Локалитет „Рогољи“

Одјељење: 88д,е,ф,г = 45,00 ha

Укупна површина = 65,00 ha

Циљеви газдовања: ограничена експлоатација ресурса или посјета које могу узроковати промјене или оштећења природе.

VZV-4 Шумска подручја која обезбјеђују основне природне услуге у критичним ситуацијама

Ријеч је о функцији шума које су индиректно, али животно значајне за човјека.

4а Шуме важне за опскрбу водом

Обухвата заштитне шуме непосредно уз изворе воде за пиће.

Локалитет „Зелениковац“

Одјељење: дио 98 (испод пута) = окуларно 10,00 ha (висока шума),

дио 99 (испод пута) = окуларно 5,00 ha (висока шума)

Σ 15,00 ha

Локалитет „Извор Сана“

Ред. број	Одјељење	Површ. (ha)	Узгојни облик
1.	19б	33,47	изданачка
2.	61а	40,27	#
3.	71а	37,59	#
4.	72-	96,51	#
5.	73-	92,20	#
6.	76а	55,78	#
7.	76б	11,10	#
8.	77а	11,72	#
9.	77б	9,14	#
Σ		387,78	

Локалитет „Кањон Сокочнице“

Ред. број	Одјељење	Површ. (ha)	Узгојни облик
1.	30а	52,01	изданачка
2.	38а	50,16	#
3.	38ц	10,72	#
4.	39а	58,83	#
Σ		171,72	

Укупна површина за заштиту вода (Зелениковац + Сана + Сокочница) = 574,50 ha.

4б Шуме важне за заштиту од ерозије

Значајне су за одржавање стабилности терена, што укључује заштиту од спирања и ерозије, клизишта и лавина.

Магистрални пут Мркоњић Град – Бањалука

Ред. број	Одјељење	Површ. (ha)	Узгојни облик
1.	145а	54,94	изданачка
2.	147а	34,66	#
3.	147/1а	52,82	#
4.	148а	55,04	#

5.	149a	24,63	#
6.	150a	76,24	#
7.	151	22,18	#
8.	152	73,05	#
9.	153	56,11	#
10.	154	44,40	#
11.	165	37,50	#
12.	166a	60,77	#
13.	167	35,67	#
14.	168	83,04	#
15.	188	2,00	#
16.	189	63,26	#
17.	190a	34,62	#
18.	190b	18,23	#
19.	191a	37,33	#
20.	192a	36,39	#
21.	193	92,32	#
Σ		995,20	

Циљеви газдовања: подразумијева забрану интензивне сјече у близини изворишта, забрану кориштења механизације у експлоатацији тих шума.

Укупна површина шума VZV на ШПП „Мркоњићко“ износи 2.198,34, што износи 7,40 % од укупне површине шумскопривредног подручја.

VZV-6 Шумска подручја значајна за традиционални, културни идентитет локалних заједница

То су шуме значајне за очување културног идентитета заједнице која ту обитава или подручја.

Шуме значајне за историју локалитета или су значајни вјерски туристички објекти.

Шуме и шумска земљишта у близини историјских, вјерских или културних споменика.

1. Штрбина – историјски значај, збориште-излетиште

Има историјски значај – 2. августа 1941. прво веће супротстављање усташама, традицијски се одржава збор сваке године.

2. Млиништа – културни и историјски значај

У јесен 1942. год. друг Тито и Врховни штаб НОВ пред стварање Бихаћке републике бораве 28 дана на Млиништима. На старој жељезничкој станици, као музејски експонат, стоји партизански воз који су у јесен 1942. пред стварање Бихаћке републике користили Врховни командант и чланови Врховног штаба НОВ и ПОЈ. Воз је саобраћао слободном територијом, некадашњом уском пругом Јајце – Млиништа – Дрвар.

3. Извор Сане – излетиште, културни и историјски значај

Призренац град-тврђава високо на десној страни врлетног кањона Сане са видиком према Кључу и Млиништима. Био је тврђава осматрачница, помиње се 1530. год.

4. Зелениковац – извор Зелениковца, излетиште, гробље

Значајно због снабдијевања становништва питком водом, као излетиште и у самој шуми се налази гробље које још увијек користи локално становништво.

5. Врх Лисине – културни и спортски значај

Ту се традиционално одржавају излети планинара, извиђача те параглајдинг.

6. Балкана – туристичко-рекреативно мјесто, излетиште

Најатрактивније излетиште у овом крају омеђено пашњацима и густим четинарским шумама. Мање језеро је уређено као купалиште, а веће богато рибом стјечиште је риболоваца. Значајно је као рекреативни центар – купање, скијање и планинарење.

7. Ситница – збориште, етно кућа, ловачка кућа

Традиционално прве недјеље у августу сваке године се одржава збор.

8. Понор – Увир – историјски и излетнички значај

9. Бочац – Стари град

Средњовјековни град над кањоном Врбаса, као једна од најважнијих фортификација врбашког одбрамбеног система. Спомиње се, заједно са црквом, први пут 1446. год.

10. Медна – Црквиште – религијски значај

Археолошко налазиште запаљене цркве из 16. вијека.

11. Ивовац – историјски значај

12. Густовара – историјски значај

Средњовјековне некрополе са стећцима.

Приједлог за покретање поступка израде елабората за проглашавање заштитних шума и шума посебне намјене могу поднијети власник, корисник шума и шумског земљишта, образовно-научна установа, јединица локалне самоуправе, привредна друштва и друге организације.

1.4 . Подручје будућег посебног резервата природе „Лисина“

Поред богате хидролошке мреже и разноврсности земљишног и вегетацијског покривача, посебан печат привредним вриједностима масива Лисина даје изванредно богат диверзитет микофлоре. Ова планина је станиште бројних до сада детерминисаних врста гљива, од којих се одређен број њих налази на црвеним листама ријетких и угрожених врста европских земаља.

На основу Рјешења Министра за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске од 5. августа 2011. године број 15 – 960 – 1/10 („Службени гласник Републике Српске“, број 85/11), формира се подручје будућег посебног резервата природе „Лисина“ на територији општине Мркоњић Град, укупне површине од 550,64 ha. Резерват обухвата простор шумских одјела: 46 ,47, 48, 49, 50, 95, 96/1, 96/2 и 97/1, и појас од 200 метара источно према Шибовима (наслања се на одјеле 47, 49 и 50) и западно према Пољанама (наслања се на одјеле 46 и 96/1). На цјелокупној површини подручја под предходном заштитом успоставља се режим заштите I и II степена. Режим заштите I обухвата сљедећа шумске одјеле: 46а, 46б и 49-дио. На површини под режимом заштите I степена забрањује се коришћење природних богатстава и свих видова коришћења простора, осим праћења стања, научних истраживања, контролисаних посјета, активности заштите од пожара, заштите од биљних болести и штеточина јачег интезитета. На површини под режимом заштите II степена дозвољено је природно обнављање мјешовитих састојина едификаторских врста примјеном пребирног начина газдовања, у потпуно адекватним станишним и састојинским условима. Посебан резерват природе проглашава се у циљу очувања јединствености, ријеткости и репрезентативности екосистема и станишта врсте биљака и животиња од нарочитог значаја и намјене. Шумско газдинство „Лисина“, у својству управљача, дужно је уз сарадњи са Општином Мркоњић Град и Удружењем гљивара и љубитеља природе „Лисина“ Мркоњић Град, спроводи мјере и режиме заштите у складу са рјешењем о заштити подручја.

Сарадња свих интересних група у управљању заштићеним подручјем утемељена је на концепту еколошког гајења шума, који подразумјева, следећа начела:

- Нема чистих сјеча
- Не уносе се и не врши пошумљавање алохтоним врстама
- Пребирне сјече су доминантне
- 10 % површине издвојити у строги природни резерват и заштитне шуме
- 10 % укупне запремине мртвих стабала треба да остане у шуми

2. ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА

2.1. Површине шире категорије шуме по привредним јединицама

Шира категорија шума и необраслог шумског земљишта	“Овчара-дио”	“Дубичка Гора-дио”	“Лисина-дио”	”Димитор-дио”	“Врановина Осоје”	ШПП МРКОЊ ИЂКО
Шифра	Површина у ха					
Високе шуме са природном обновом	5.198,99	3.228,59	2.799,96	1.117,52	258,50	12.603,56
Високе шуме са природном обновом -М	-	539,02	242,67	-	-	781,69
Шумске културе	6,57	983,89	496,08	88,38	38,24	1.613,15
Шумске културе - М	-	158,52	24,33	-	-	182,85
Изданачке шуме	-	3.814,21	1.112,80	1.928,30	752,22	7.607,53
Изданачке шуме - М	-	113,41	122,34	-	-	235,75
Површине подесне за пошумљавање и газдовање	89,93	2.062,82	2.973,38	684,65	369,23	6.184,83
Површине подесне за пошумљавање и газдовање - М	-	198,49	34,60	-	-	233,09
Површине неподесне за пошумљавање и газдовање	17,36	484,68	36,67	36,27	1,04	576,01
Површине неподесне за пошумљавање и газдовање-М	-	-	-	-	-	-
УКУПНО НЕСПОРНО	5.312,85	11.425,11	7.818,48	3.855,12	1.419,22	29.835,59
Узурпације	-	24,29	3,96	1,29	-	29,54
Узурпације - М	-	-	-	-	-	-
УКУПНО	5.312,85	11.449,40	7.822,44	3.856,41	1.419,22	29.865,13

2.2. Површине шире категорије шума по општинама

ШИРА КАТЕГОРИЈА ШУМА И НЕОБРАСЛОГ ШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА	Мркоњић Град (035)	Бања Лука (010)	Рибник (047)	Језеро (022)	ШПП МРКОЊ ИЂКО
Шифра	Површина у ха				
Високе шуме са природном обновом	11.856,91	121,26	625,39	-	12.603,56
Високе шуме са природном обновом - М	781,69	-	-	-	781,69
Шумске културе	1.535,50	1,09	76,55	-	1.613,15
Шумске културе - М	182,85	-	-	-	182,85
Изданачке шуме	7.064,94	-	291,96	250,62	7.607,53
Изданачке шуме - М	235,75	-	-	-	235,75
Површине подесне за пошумљавање и газдовање	6.042,18	0,91	79,02	62,10	6.184,83
Површине подесне за пошумљавање и газдовање - М	233,09	-	-	-	233,09
Површине неподесне за пошумљавање и газдовање	576,01	-	-	-	576,01
Површине неподесне за пошумљавање и газдовање - М	-	-	-	-	-
УКУПНО НЕСПОРНО ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ	28.351,74	123,26	1.072,91	312,72	29.835,59
УЗУРПАЦИЈЕ	25,13	1,17	3,24	-	29,54
УЗУРПАЦИЈЕ - М	-	-	-	-	-
УКУПНО ОПШТИНЕ	28.376,87	124,43	1.076,15	312,72	29.865,13

2.3. Високе шуме са природном обновом

- а) Укупна површина ове категорије шума подесних за газдовање износи 12.603,56 хектара или 42,24 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

Шира категорија шума	Ужа категорија шума	Газдинска класа	Површина ha
1000	1100 1200 1300	1103	1.168,44
		1107	2.314,37
		1109	898,53
		1114	335,92
		1208	749,76
		1209	4.456,61
		1210	1.669,90
		1212	431,57
		1214	379,15
		1315	199,30
СВЕГА:			12.603,56

- б) Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
				m ³ /ha							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
21-јела	17		3,7	0,82	5,22	9,87	34,05	17,23	0,29	67,48	850.488
22-смрча	16		3,5	0,74	4,27	9,33	29,66	17,52	0,84	62,36	785.958
23-б.бор	1		3,7	0,09	0,38	0,93	2,52	0,49	0,00	4,41	55.582
24-ц.бор	0		4,1	0,03	0,10	0,24	0,55	0,32	0,02	1,26	15.880
25-ост.чет.	0		4,1	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,02	252
41-буква	60		2,4	3,23	17,99	34,59	94,37	79,47	6,57	236,22	2.977.213
42-храст	0		4,7	0,00	0,02	0,02	0,13	0,03	0,01	0,21	2.647
43-пл.лишћ.	5		4,0	0,58	2,72	5,18	7,68	3,82	0,54	20,52	258.625
44-ост.лишћ.	0		4,8	0,16	0,47	0,48	0,56	0,10	0,01	1,78	22.434
45-цер	0		5,0	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,01	126
четинари	34			1,68	9,98	20,38	66,78	35,56	1,15	135,53	1.708.161
лишћари	66			3,97	21,20	40,27	102,75	83,42	7,13	258,74	3.261.045
УКУПНО:	100	79		5,65	31,18	60,65	169,53	118,98	8,28	394,27	4.969.206

- в) Структура дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	31,45	34,67	33,88	39,51	33,07	26,10	1,32
Лишћари	15,67	25,78	58,55	18,97	29,72	41,65	9,66

г) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	m ³ /ha								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Четинари	0,00	0,06	0,44	0,73	1,83	0,64	0,01	3,77	47.515
Лишћари	0,00	0,14	0,55	0,86	1,61	0,96	0,03	4,30	54.195
УКУПНО:	0,00	0,20	0,99	1,59	3,44	1,60	0,04	8,07	101.710

д) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	m ³ /ha								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Четинари	0,00	0,08	0,78	1,85	4,95	5,35	0,77	13,78	173.677
Лишћари	0,00	0,41	3,27	6,60	17,34	27,01	4,50	59,13	745.249
УКУПНО:	0,00	0,49	4,05	8,45	22,29	32,36	5,27	72,91	918.926

ђ) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	0,7	7,8	91,5	15,4	30,8	43,1	10,7
Лишћари	0,8	5,2	93,9	3,0	18,4	45,8	32,8

е) Стање подмлатка у доба уређивања:

Врста дрвећа	Број биљака подмлатка по 1 ha				Подмлатак у % на број кругова			
	Висина у cm		Прсни пречник 0-5 cm	УКУПНО	Застарчен	Оштећен	Јавља се	
	10-50	50-130					Групимично	Појединачно
21-јела	610	63	69	742				
22-смрча	79	17	16	112				
23-б.бор	2	2	3	7				
24-ц.бор	3	3	1	7				
25-ост.чет.	0	1	0	1				
41-буква	716	222	286	1.224				
42-храст	21	0	2	23				
43-пл.лишћ.	775	140	94	1.009				
44-ост.лишћ.	77	17	19	113				
46-воћкарице	3	2	1	6				
Четинари	694	86	89	869				
Лишћари	1.592	381	402	2.375				
УКУПНО	2.286	467	491	3.244	2	0	20	80

ж) У циљу комплетирања природне обнове састојина, релативан удио површине коју треба пошумити износи 1 %.

2.4. Шумске културе

а) Укупна површина шумских култура износи 1.613,15 хектара. Површина категорије шума са процјењеном дрвном масом износи 1.430,30 хектара или 4,79 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

Шира категорија шума	Ужа категорија шума	Газдинска класа	Површина ха
3000	3100 3200	3101	942,95
		3201	263,58
		3202	23,59
		3203	200,18
СВЕГА:			1.613,15

б) Структура дрвне залихе у м³:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
				м ³ /ха							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
21-јела	0		4,2	0,00	0,10	0,00	0,10	0,00	0,00	0,20	238
22-смрча	42		3,7	7,09	35,89	28,44	7,24	0,70	0,09	79,45	94.497
23-б.бор	24		4,1	0,60	6,78	23,96	13,35	0,06	0,00	44,75	53.225
24-ц.бор	13		3,7	0,09	2,72	11,37	11,15	0,04	0,00	25,37	30.175
25-ост.чет.	2		4,1	0,04	0,68	1,29	1,46	0,00	0,00	3,47	4.127
41-буква	11		3,9	3,37	4,63	5,33	5,17	1,61	0,12	20,23	24.061
42-храст	1		4,6	0,19	0,77	0,85	0,33	0,05	0,00	2,19	2.605
43-пл.лишћ.	2		4,4	1,08	1,50	1,31	0,17	0,05	0,00	4,11	4.888
44-ост.лишћ.	5		4,7	2,32	4,50	1,61	0,45	0,19	0,00	9,07	10.788
четинари	81			7,82	46,17	65,06	33,30	0,80	0,09	153,24	182.262
лишћари	19			6,96	11,40	9,10	6,12	1,90	0,12	35,60	42.342
УКУПНО:	100	76		14,78	57,57	74,16	39,42	2,70	0,21	188,84	224.604

в) Дрвна залиха по класама старости у м³:

Површина: 1. 66,09 ха

2. 989,30 ха

3. 134,00 ха

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				У к у п н о на цијелој површини
	1-20	21-40	41-60	61-80	
21-јела	0,00	0,24	0,00	0,00	238
22-смрча	33,89	83,89	69,17	0,00	94.594
23-б.бор	35,09	38,70	94,14	0,00	53.237
24-ц.бор	0,58	23,76	49,35	0,00	30.154

25-ост.чет.	0,71	4,12	0,00	0,00	4.131
41-буква	3,54	23,06	7,47	0,00	24.083
42-храст	1,79	1,40	8,12	0,00	2.607
43-пл.лишћ.	0,00	4,30	4,68	0,00	4.893
44-остали лишћ.	7,79	8,48	14,16	0,00	10.797
четинари	70,28	150,71	212,67	0,00	182.354
лишћари	13,12	37,24	34,43	0,00	42.380
УКУПНО:	83,40	187,95	247,09	0,00	224.734

г) Структура дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
четинари	21,14	37,33	41,53	32,54	11,27	53,09	3,10
лишћари	6,25	6,80	86,95	6,74	7,39	73,07	12,80

д) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	m ³ /ha								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Четинари	0,00	1,28	3,78	3,53	1,41	0,04	0,00	10,08	11.989
Лишћари	0,00	0,28	0,49	0,21	0,14	0,02	0,00	1,13	1.344
УКУПНО:	0,00	1,56	4,27	3,74	1,55	0,06	0,00	11,21	13.333

ђ) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	m ³ /ha								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Четинари	0,00	1,31	6,11	8,95	5,23	0,42	0,00	22,02	26.190
Лишћари	0,00	2,40	3,48	2,05	1,46	0,90	0,00	10,29	12.239
УКУПНО:	0,00	3,71	9,59	11,00	6,69	1,32	0,00	32,31	38.429

е) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
четинари	-	5,4	94,6	5,8	10,5	62,1	21,6
лишћари	-	1,2	98,8	0,8	2,9	70,0	26,3

2.5. Изданацке шуме

Укупна површина ове категорије шума износи 7.607,53 хектара или 25,50 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

а) Укупна површина ове категорије шума износи 7.607,53 хектара или 25,50 % од укупне неспорне површине шумскопривредног подручја.

Шира категорија шума	Ужа категорија шума	Газдинска класа	Површина ха
4000	4100 4200	4101	443,14
		4107	1.327,54
		4108	211,59
		4110	346,06
		4113	525,42
		4118	543,84
		4204	1.945,43
		4206	121,88
		4211	994,28
		4213	1.148,34
СВЕГА:			7.607,53

б) Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
		m ³ /ха								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
21-јела	0	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	76
22-смрча	0	0,00	0,02	0,04	0,00	0,07	0,00	0,00	0,13	989
41-буква	46	0,26	2,67	10,05	15,17	14,36	4,14	0,25	46,90	356.793
42-храст	10	0,30	1,70	4,22	2,90	1,02	0,21	0,00	10,35	78.738
43-пл.лишћ.	13	0,74	2,83	5,28	2,98	1,41	0,26	0,01	13,51	102.778
44-ост.лишћ.	30	4,60	9,31	12,05	3,47	0,75	0,04	0,00	30,22	229.899
45-цер	0	0,00	0,00	0,03	0,06	0,02	0,00	0,00	0,11	837
четинари	0	0,00	0,02	0,05	0,00	0,07	0,00	0,00	0,14	1.065
лишћари	100	5,90	16,51	31,63	24,58	17,56	4,65	0,26	101,09	769.044
УКУПНО:	100	5,90	16,53	31,68	24,58	17,63	4,65	0,26	101,23	770.109

в) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст (m ³)	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
четинари	0,00	0,00
лишћари	4,24	32.256
УКУПНО:	4,24	32.256

2.6. Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Укупна површина неминираног дијела категорије износи 6.184,83 хектара.

Укупна површина минираног дијела категорије износи 233,09 хектара.

2.7. Површине неподесне за пошумљавање газдовање

Укупна површина неминираног дијела категорије износи 576,01 хектара.

2.8. Узурпације

Укупна површина узурпација (7101) је 29,54 хектара.

3. ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ОПШТИНУ БАЊА ЛУКА

3.1. Високе шуме са природном обновом

Укупна површина високих шума са природном обновом у Општини Бања Лука износи 121,26 хектара.

а) Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој Површини
				m ³ /ha							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
21-јела	0,5		3,0	0,80	0,31	0,56	0,00	0,00	0,00	1,66	201
22-смрча	15,2		2,3	2,59	13,31	15,87	14,53	0,72	0,41	47,42	5.750
41-буква	81,1		2,0	9,70	22,67	43,44	108,86	64,80	3,39	252,86	30.662
43-пл. лишћ	3,0		4,0	0,31	1,01	1,52	5,61	0,92	0,00	9,38	1.137
44-ост. лишћ.	0,1		5,0	0,08	0,05	0,19	0,00	0,00	0,00	0,33	40
Четинари	15,7			3,39	13,61	16,43	14,53	0,72	0,41	49,08	5.951
Лишћари	84,3			10,10	23,74	45,15	114,48	65,72	3,39	262,57	31.839
УКУПНО	100	71		13,49	37,35	61,58	129,01	66,44	3,80	311,65	37.790

б) Структура дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	68,03	16,13	15,84	68,03	16,13	15,84	0,00
Лишћари	28,54	28,74	42,72	25,54	28,74	32,97	9,75

в) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	m ³ /ha								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Четинари	0,00	0,20	0,42	0,80	0,36	0,00	0,00	1,79	217
Лишћари	0,00	0,37	1,09	1,15	2,60	1,24	0,03	6,49	787
УКУПНО:	0,00	0,57	1,51	1,95	2,96	1,24	0,03	8,28	1.004

г) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	m ³ /ha								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Четинари	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Лишћари	0,00	0,00	2,85	2,62	3,39	11,59	3,94	24,39	2.958
УКУПНО:	0,00	0,00	2,85	2,62	3,39	11,59	3,94	24,39	2.958

д) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	-	-	-	-	-	-
Лишћари	-	-	100,00	-	-	-	100,00

3.2. Шумске културе

Укупна површина шумских култура са процјењеном дрвном масом у Општини Бања Лука износи 1,09 хектара

а) Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој Површини
				m ³ /ha							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
22-смрча	100,0		3,0	0,00	45,61	0,00	0,00	0,00	0,00	45,61	50
Четинари	100,0			0,00	45,61	0,00	0,00	0,00	0,00	45,61	50
Лишћари	-			-	-	-	-	-	-	-	-
УКУПНО:	100	76		0,00	45,61	0,00	0,00	0,00	0,00	45,61	50

б) Дрвна залиха по класама старости у м³:

Површина класа старости: 2. 1,09 ха

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				Укупно на цијелој површини
	1-20	21-40	41-60	61-80	
22-смрча	0,00	45,61	0,00	0,00	50
четинари	0,00	45,61	0,00	0,00	50
лишћари	-	-	-	-	-
УКУПНО:	0,00	45,61	0,00	0,00	50

в) Структура дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
четинари	79,31	0,00	20,69	79,31	0,00	20,69	0,00
лишћари	-	-	-	-	-	-	-

г) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој поршини
	м ³ /ха								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Четинари	0,00	0,00	6,11	0,00	0,00	0,00	0,00	6,11	7
Лишћари	-	-	-	-	-	-	-	-	-
УКУПНО:	0,00	0,00	6,11	0,00	0,00	0,00	0,00	6,11	7

3.3. Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Укупна површина категорије износи 0,91 хектар.

3.4. Узурпације

Укупна површина узурпација у Општини Бања Лука износи 1,17 хектара.

4. ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ОПШТИНУ ЈЕЗЕРО

4.1. Изданачке шуме

Укупна површина изданачких шума у Општини Језеро износи 250,62 хектара.

а) Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
		m ³ /ha								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
41-буква	24,2	0,02	2,00	10,16	8,26	3,10	0,00	0,00	23,55	5.902
42-храст	41,0	0,00	4,42	17,18	11,91	6,02	0,00	0,00	39,53	9.907
43-пл. лишћ.	6,2	0,19	0,51	3,68	1,57	0,00	0,00	0,00	5,95	1.491
44-ост. лишћ.	28,5	3,12	11,88	10,41	2,05	0,00	0,00	0,00	27,46	6.882
четинари	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
лишћари	100	3,34	18,81	41,44	23,79	9,12	0,00	0,00	96,50	24.185
УКУПНО:	100	3,34	18,81	41,44	23,79	9,12	0,00	0,00	96,50	24.185

б) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст (m ³)	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
четинари	-	-
лишћари	4,16	1.043
УКУПНО:	4,16	1.043

4.2. Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Укупна површина ове категорије шума износи 62,10 хектара.

5. ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ОПШТИНУ МРКОЊИЋ ГРАД

5.1. Високе шуме са природном обновом

Укупна површина високих шума са природном обновом у Општини Мркоњић Град износи 11.856,91 хектара.

а) Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој Површини
				m ³ /ha							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
21-јела	17,1		3,9	0,84	5,32	9,75	33,36	18,05	0,31	67,62	801.765
22-смрча	15,5		3,6	0,73	4,17	8,66	28,26	18,38	0,87	61,06	723.983
23-б.бор	1,2		3,7	0,10	0,41	0,96	2,67	0,52	0,00	4,66	55.253
24-ц.бор	0,3		4,1	0,03	0,10	0,26	0,59	0,34	0,02	1,34	15.888
25-ост. чет.	0,0		4,1	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,02	237
41-буква	60,2		2,5	3,28	18,57	35,40	94,99	79,29	6,43	237,97	2.821.590
42-храст	0,1		4,7	0,00	0,02	0,03	0,12	0,02	0,01	0,20	2.371
43-пл. лишћ.	5,2		4,0	0,60	2,76	5,32	7,75	3,66	0,51	20,60	244.252
44-ост. лишћ.	0,4		4,8	0,16	0,44	0,40	0,48	0,10	0,02	1,60	18.971
45-цер	0,0		5,0	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,01	119
Чегинари	34,1			1,70	10,00	19,63	64,88	37,30	1,19	134,69	1.597.008
Лишћари	65,9			4,04	21,80	41,15	103,35	83,07	6,97	260,37	3.087.185
УКУПНО	100	78		5,74	31,80	60,78	168,22	120,37	8,16	395,06	4.684.193

б) Структура дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Чегинари	29,82	35,09	35,09	37,82	33,76	27,05	1,37
Лишћари	15,52	26,03	58,45	19,00	29,90	41,13	9,97

в) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	m ³ /ha								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Чегинари	0,00	0,06	0,43	0,73	1,77	0,66	0,01	3,73	44.226
Лишћари	0,00	0,15	0,61	0,90	1,64	0,95	0,05	4,36	51.696
УКУПНО:	0,00	0,21	1,04	1,63	3,41	1,61	0,06	8,09	95.922

г) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	m ³ /ha								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Четинари	0,00	0,08	0,77	1,95	4,84	5,58	0,79	14,01	166.115
Лишћари	0,00	0,43	3,39	6,84	17,43	27,02	4,42	59,53	705.842
УКУПНО:	0,00	0,51	4,16	8,79	22,27	32,60	5,21	73,54	871.958

д) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	0,4	7,7	92,0	15,0	31,1	43,1	10,8
Лишћари	0,8	5,4	93,7	3,1	18,9	44,3	33,8

5.2. Шумске културе

Укупна површина шумских култура са процјењеном дрвном масом у Општини Мркоњић Град износи 1.108,88 хектара.

а) Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој Површини
				m ³ /ha							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
21-јела	0,1		4,2	0,00	0,10	0,00	0,10	0,00	0,00	0,20	235
22-смрча	41,7		3,7	6,97	35,85	28,31	7,19	0,65	0,09	79,05	92.925
23-б.бор	23,9		4,1	0,61	6,86	24,24	13,51	0,06	0,00	45,28	53.227
24-ц.бор	13,5		3,7	0,09	2,75	11,48	11,23	0,04	0,00	25,58	30.070
25-ост.чет.	1,9		4,1	0,04	0,69	1,31	1,47	0,00	0,00	3,51	4.126
41-буква	10,8		3,9	3,38	4,68	5,33	5,23	1,63	0,12	20,37	23.945
42-храст	1,2		4,6	0,19	0,78	0,86	0,33	0,05	0,00	2,20	2.586
43-пл.лишћ.	2,2		4,4	1,09	1,52	1,33	0,18	0,05	0,00	4,16	4.890
44-ост.лишћ.	4,8		4,7	2,35	4,48	1,60	0,42	0,20	0,00	9,04	10.627
Четинари	81,1			7,71	46,24	65,34	33,50	0,75	0,09	153,62	180.583
Лишћари	18,9			7,00	11,46	9,11	6,15	1,92	0,12	35,77	42.048
УКУПНО:	100	76		14,71	57,70	74,45	39,65	2,67	0,21	189,39	222.631

б) Дрвна залиха по класама старости у м³:

Површина класа старости: 1. 66,08 ha

2. 975,89 ha

3. 133,55 ha

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				Укупно на цијелој површини
	1-20	21-40	41-60	61-80	
21-јела	0,00	0,24	0,00	0,00	235
22-смрча	33,89	83,43	69,41	0,00	92.925
23-б.бор	35,09	39,24	94,47	0,00	53.227
24-ц.бор	0,58	24,08	48,90	0,00	30.070
25-ост. четинари	0,71	4,18	0,00	0,00	4.126
41-буква	3,54	23,27	7,50	0,00	23.945
42-храст	1,79	1,42	8,14	0,00	2.586
43-пл. лишћари	0,00	4,36	4,69	0,00	4.890
44-остали лишћари	7,79	8,42	14,21	0,00	10.627
четинари	70,28	151,17	212,78	0,00	180.583
лишћари	13,12	37,47	35,55	0,00	42.048
УКУПНО:	83,40	188,64	247,33	0,00	222.631

в) Структура дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
четинари	21,23	37,76	41,01	32,79	11,22	52,84	3,15
лишћари	6,25	6,80	86,95	6,74	7,39	73,07	12,80

г) Структура просјечног периодичног запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	м³/ha								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Четинари	0,00	1,24	3,78	3,55	1,43	0,04	0,00	10,08	11.849
Лишћари	0,00	0,29	0,50	0,20	0,14	0,03	0,00	1,14	1.340
УКУПНО:	0,00	1,53	4,28	3,75	1,57	0,07	0,00	11,22	13.189

д) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	м³/ha								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Четинари	0,00	1,13	6,02	8,89	5,29	0,43	0,00	21,76	25.579

Лишћари	0,00	2,43	3,52	2,07	1,47	0,91	0,00	10,40	12.225
УКУПНО:	0,00	3,56	9,54	10,96	6,76	1,34	0,00	32,16	37.805

ђ) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	-	5,5	94,5	5,9	10,8	61,2	22,1
Лишћари	-	1,2	98,8	0,8	2,9	70,0	26,3

5.3. Издавачке шуме

Укупна површина издавачких шума у Општини Мркоњић Град износи 7.064,94 хектара.

а) Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој површини
		m ³ /ха								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
21-јела	0,0	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	71
22-смрча	0,1	0,00	0,03	0,04	0,00	0,08	0,00	0,00	0,15	1.060
41-буква	46,4	0,25	2,77	9,70	15,04	14,51	4,10	0,27	46,65	329.580
42-храст	9,5	0,32	1,67	3,81	2,68	0,85	0,23	0,00	9,56	67.541
43-пл. лишћ.	13,5	0,78	2,99	5,21	2,91	1,44	0,25	0,01	13,58	95.942
44-ост. лишћ.	30,4	4,75	9,46	12,21	3,35	0,74	0,04	0,00	30,54	215.763
45-цер	0,1	0,00	0,00	0,03	0,06	0,02	0,00	0,00	0,12	848
четинари	0,2	0,00	0,03	0,05	0,00	0,08	0,00	0,00	0,16	1.130
лишћари	99,8	6,10	16,89	30,96	24,04	17,57	4,61	0,28	100,45	709.673
УКУПНО:	100	6,10	16,92	31,01	24,04	17,65	4,61	0,28	100,61	710.804

б) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст (m ³)	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
четинари	0,00	0
лишћари	4,26	30.097
УКУПНО:	4,26	30.097

5.4. Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Укупна површина ове категорије шума износи 6.042,81 хектар.

Укупна минирана површина ове категорије шума износи 233,09 хектар.

5.5. Шуме неподесне за газдовање

Укупна површина ове категорије шума износи 576,01 хектар.

а) Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
		m ³ /ha								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
41-буква	2,9	0,00	0,39	0,83	0,00	0,00	0,00	0,00	1,22	515
42-храст	14,9	0,73	3,47	1,96	0,00	0,00	0,00	0,00	6,16	2.599
43-пл.лишћ.	4,4	0,00	0,83	0,99	0,00	0,00	0,00	0,00	1,82	768
44 - ост.лишћ.	77,8	9,21	16,89	5,81	0,26	0,00	0,00	0,00	32,16	13.567
четинари	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
лишћари	100	9,94	21,57	9,59	0,26	0,00	0,00	0,00	41,36	17.449
УКУПНО:	100	9,94	21,57	9,59	0,26	0,00	0,00	0,00	41,36	17.449

б) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст (m ³)	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
четинари	-	-
лишћари	2,99	1.261
УКУПНО:	2,99	1.261

5.6. Узурпације

Укупна површина узурпација у Општини Мркоњић Град износи 25,13 хектара.

6. ПРИКАЗ СТАЊА ОСНОВНИХ ТАКСАЦИОНИХ ЕЛЕМЕНАТА ЗА ОПШТИНУ РИБНИК

6.1. Високе шуме са природном обновом

Укупна површина високих шума са природном обновом у Општини Рибник износи 625,39 хектара.

а) Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен Склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој Површини
				m ³ /ha							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
21-јела	19,6		2,5	0,41	4,26	13,96	53,80	5,14	0,00	77,57	48.511
22-смрча	22,7		3,6	0,67	4,52	20,92	59,09	4,36	0,35	89,90	56.222
23-б.бор	0,2		3,3	0,00	0,00	0,50	0,26	0,00	0,00	0,75	469
41-буква	50,4		2,4	1,10	6,09	17,46	79,67	85,29	9,76	199,38	124.690
42-храст	0,1		3,0	0,00	0,00	0,00	0,28	0,21	0,10	0,59	369

43-пл.лишћ.	5,4		4,0	0,27	2,32	3,17	6,92	7,42	1,27	21,36	13.358
44-ост.лишћ.	1,5		4,5	0,21	1,17	2,12	2,08	0,21	0,00	5,79	3.621
Четинари	42,5			1,08	8,78	35,38	113,14	9,49	0,35	168,22	105.203
Лишћари	57,5			1,58	9,59	22,75	88,95	93,13	11,13	227,13	142.044
УКУПНО	100	80		2,66	18,36	58,13	202,10	102,63	11,47	395,35	247.247

б) Структура дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	55,58	29,01	15,41	65,00	22,93	11,45	0,62
Лишћари	14,84	19,53	65,63	15,24	26,14	55,47	3,15

в) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	m ³ /ha								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Четинари	0,00	0,04	0,49	0,85	2,99	0,17	0,00	4,55	2.846
Лишћари	0,00	0,06	0,22	0,42	1,38	1,18	0,05	3,35	2.095
УКУПНО:	0,00	0,10	0,71	1,27	4,37	1,35	0,05	7,90	4.941

г) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	m ³ /ha								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Четинари	0,00	0,06	0,99	0,28	7,97	2,01	0,53	11,84	7.405
Лишћари	0,00	0,00	1,03	3,63	19,35	29,82	6,19	60,02	37.536
УКУПНО:	0,00	0,06	2,02	3,91	27,32	31,83	6,72	71,86	44.940

д) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
Четинари	9,4	11,3	79,3	25,7	23,6	43,3	7,4
Лишћари	1,0	3,0	95,9	1,0	11,3	79,1	8,5

6.2. Шумске културе

Укупна површина шумских култура са процјењеном дрвном масом у Општини Рибник износи 76,55 хектара.

а) Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	Степен склопа	Бонитетни разред	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm						Свега	
				6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ха	На цијелој Површини
				m ³ /ха							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
22-смрча	80,8		3,0	18,71	39,62	43,08	12,86	4,79	0,00	119,05	1.522
24-ц.бор	4,4		4,0	0,00	0,00	1,91	4,61	0,00	0,00	6,52	83
41-буква	5,8		4,3	2,74	0,00	5,76	0,00	0,00	0,00	8,50	109
44-ост.лишћ.	9,1		4,0	0,00	6,58	3,57	3,21	0,00	0,00	13,36	171
Четинари	85,2			18,71	39,62	44,99	17,47	4,79	0,00	125,57	1.605
Лишћари	14,8			2,74	6,58	9,33	3,21	0,00	0,00	21,85	279
УКУПНО:	100	76		21,45	46,20	54,32	20,68	4,79	0,00	147,43	1.885

б) Дрвна залиха по класама старости у m³:

Површина класа старости: 2. 12,32 ха
3. 0,46 ха

Врста дрвећа	Класе старости у годинама				Укупно на цијелој површини
	1-20	21-40	41-60	61-80	
22-смрча	0,00	123,54	0,00	0,00	1.522
24-ц.бор	0,00	0,00	179,63	0,00	83
41-буква	0,00	8,82	0,00	0,00	109
44-остали лишћари	0,00	13,86	0,00	0,00	171
четинари	0,00	123,54	179,63	0,00	1.605
лишћари	0,00	22,68	0,00	0,00	280
УКУПНО:	0,00	146,21	0,00	0,00	1.885

г) Структура дрвне залихе по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
четинари	11,09	8,85	80,06	11,09	15,52	73,39	0,00
лишћари	-	-	-	-	-	-	-

д) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	m ³ /ha								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Четинари	0,00	5,08	4,00	2,07	1,48	0,00	0,00	12,64	162
Лишћари	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
УКУПНО:	0,00	5,08	4,00	2,07	1,48	0,00	0,00	12,64	162

ђ) Структура пробне дознаке:

Врста дрвећа	ДЕБЉИНСКА КЛАСА У cm							Свега	
	0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој поршини
	m ³ /ha								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Четинари	0,00	17,35	14,40	15,61	0,00	0,00	0,00	47,36	605
Лишћари	-	-	-	-	-	-	-	-	-
УКУПНО:	0,00	17,35	14,40	15,61	0,00	0,00	0,00	47,36	605

е) Структура пробне дознаке по квалитетним класама у %:

Врста дрвећа	УЗГОЈНО-ТЕХНИЧКА КЛАСА			ТЕХНИЧКА КЛАСА			
	I	II	III	1.	2.	3.	4.
четинари	-	-	100,00	-	-	100,00	-
лишћари	-	-	-	-	-	-	-

6.3. Издавачке шуме

Укупна површина издавачких шума у Општини Рибник износи 291,96 хектара.

а) Структура дрвне залихе:

Врста дрвећа	Омјер смјесе %	ДЕБЉИНСКА КЛАСА у cm							Свега	
		0-5	6-10	11-20	21-30	31-50	51-80	80+	По ha	На цијелој површини
		m ³ /ha								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
41-буква	60,7	0,72	0,90	18,44	24,23	20,25	8,67	0,08	73,28	21.395
42-храст	3,6	0,05	0,19	2,90	0,50	0,68	0,09	0,00	4,40	1.285
43-пл.лишћ.	15,0	0,22	0,83	8,47	6,01	1,87	0,76	0,00	18,16	5.302
44-ост.лишћ.	20,6	2,23	3,49	9,77	7,72	1,59	0,09	0,00	24,88	7.264
четинари	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
лишћари	100	3,21	5,40	39,58	38,46	24,39	9,60	0,08	120,72	35.245
УКУПНО:	100	3,21	5,40	39,58	38,46	24,39	9,60	0,08	120,72	35.245

б) Структура запреминског прираста:

Врста дрвећа	Годишњи запремински прираст (m ³)	
	Просјек по хектару	На цијелој површини
четинари	-	-
лишћари	4,79	1.398
УКУПНО:	4,79	1.398

6.4. Површине подесне за пошумљавање и газдовање

Укупна површина ове категорије шума износи 79,02 хектара.

6.5. Узурпације

Укупна површина узурпација у Општини Рибник износи 3,24 хектара.

7. ПЛАН СЈЕЧА

7.1. План сјеча по ширим категоријама шума

На основу предходно приказаног стања, циљева газдовања и критеријума за утврђивање обима сјеча, за овај уређајни период, планиран је слиједећи обим сјеча по ширим категоријама шума и укупно за шумскопривредно подручје.

Шира кат. шума	Површ. (ha)	Врста дрвећа	Обим сјеча (етат) у m ³					
			Свеукупна дрвна маса			Маса крупног дрвета		
			За 10 година		Просјек Год.	За 10 година		Просјек Год.
			На цијелој површ.	По хектару		На цијелој површ.	По хектару	
1000	12.591,5	Чет.	349.279	27,74	34.928	303.873	24,13	30.387
		Лишћ.	602.676	47,86	60.268	518.301	41,16	51.830
		Свега	951.955	75,60	95.196	822.174	65,29	82.217
3000	1.186,52	Чет.	36.660	30,89	3.667	31.161	26,26	3.116
		Лишћ.	10.227	8,62	1.023	7.363	6,20	736
		Свега	46.887	39,51	4.690	38.524	32,46	3.852
4000	7.607,52	Чет.	-	-	-	-	-	-
		Лишћ.	194.225	25,53	19.422	139.842	18,38	13.984
		Свега	194.225	25,53	19.422	139.842	18,38	13.984
УКУП.	21.385,54	Чет.	385.939	18,05	38.594	335.034	15,67	33.503
		Лишћ.	807.128	37,74	80.713	665.506	31,12	66.551
		Свега	1.193.067	55,79	119.307	1.000.540	46,79	100.054

7.2. План сјече по општинама

На основу предходно утврђеног обима сјеча за шумскопривредно подручје по газдинсим класама и категоријама шума, разрађен је план обима сјеча по општинама

Општина МРКОЊИЋ ГРАД

Категорија шума	Површ. на	Врста дрвећа	План сјеча (m ³)					
			Свеукупне дрвне масе			Масе крупног дрвета		
			За 10 година		Просјечно годишње	За 10 година		Просјечно годишње
			На цијелој површини	По хектару		На цијелој површ.	По ха	
Високе шуме са природном обновом	11.844,88	Четинари	336.426	28,40	33.643	292.691	24,71	29.269
		Лишћари	587.054	49,56	58.705	504.866	42,62	50.487
		Укупно	923.480	77,96	92.348	797.557	67,33	79.756
Шумске културе	1.108,88	Четинари	36.303	32,73	3.630	29.805	26,88	2.980
		Лишћари	10.150	9,15	1.015	8.362	2,68	836
		Укупно	46.453	41,88	4.645	38.167	29,56	3.817
Изданачке шуме	7.064,94	Четинари	-	-	-	-	-	-
		Лишћари	179.230	25,37	17.923	129.067	18,27	12.907
		Укупно	179.230	25,37	17.923	129.067	18,27	12.907
Укупно	20.018,70	Четинари	372.729	18,62	37.273	322.496	16,11	32.250
		Лишћари	776.434	38,79	77.643	642.295	32,08	64.230
		Укупно	1.149.163	57,41	114.916	964.791	48,19	96.480

Општина РИБНИК

Категорија шума	Површ. на	Врста дрвећа	План сјеча (m ³)					
			Свеукупне дрвне масе			Масе крупног дрвета		
			За 10 година		Просјечно годишње	За 10 година		Просјечно годишње
			На цијелој површини	По хектару		На цијелој површини	По ха	
Високе шуме са природном обновом	625,39	Четинари	10.451	16,71	1.045	9.082	14,52	908
		Лишћари	10.456	16,72	1.045	9.086	14,53	909
		Укупно	20.907	33,43	2.090	18.168	29,05	1.817
Шумске културе	76,55	Четинари	350	4,58	35,0	287	3,75	28,70
		Лишћари	74	0,97	7,4	61	0,80	6,10
		Укупно	424	5,55	42,4	348	4,55	34,80
Изданачке шуме	291,96	Четинари	-	-	-	-	-	-
		Лишћари	7.845	26,87	785	5.648	19,34	565
		Укупно	7.845	26,87	785	5.648	19,34	565
Укупно	993,90	Четинари	10.801	10,867	1.080	9.369	9,43	936
		Лишћари	18.375	18,488	1.838	14.795	14,89	1.480
		Укупно	29.176	29,355	2.918	24.164	24,32	2.416

Општина БАЊА ЛУКА

Категорија шума	Површина	Врста дрвећа	План сјеча (m ³)					
			Свеукупне дрвне масе			Масе крупног дрвета		
			За 10 година		Просјечно годишње	За 10 година		Просјечно годишње
			На цијелој површини	По хектару		На цијелој површ.	По ха	
Високе шуме са природном обновом	121,26	Четинари	2.402	19,81	240	2.087	17,21	209
		Лишћари	5.166	42,60	517	4.490	37,03	449
		Укупно	7.568	62,41	757	6.577	54,24	658
Шумске културе	1,09	Четинари	7	6,42	0,70	6	5,50	0,6
		Лишћари	3	2,75	0,30	2	1,83	0,2
		Укупно	10	9,17	1,00	8	7,33	0,8
Укупно	122,35	Четинари	2.409	19,69	241	2.093	17,11	209
		Лишћари	5.169	42,25	517	4.492	36,71	449
		Укупно	7.578	61,94	758	6.585	53,82	658

Општина ЈЕЗЕРО

Категорија шума	Површина	Врста дрвећа	План сјеча (m ³)					
			Свеукупне дрвне масе			Масе крупног дрвета		
			За 10 година		Просјечно годишње	За 10 година		Просјечно годишње
			На цијелој површини	По хектару		На цијелој површини	По хектару	
Изданачке шуме	250,62	Четинари	-	-	-	-	-	-
		Лишћари	7.150	28,53	715	5.148	20,54	515
		Укупно	7.150	28,53	715	5.148	20,54	515
Укупно	250,62	Четинари	-	-	-	-	-	-
		Лишћари	7.150	28,53	715	5.148	20,54	515
		Укупно	7.150	28,53	715	5.148	20,54	515

8. ПРОИЗВОДЊА ШУМСКИХ ДРВНИХ СОРТИМЕНАТА

8.1. Структура етата по сортиментима за високе шуме са природном обновом

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	m ³	%	m ³	%	m ³
ФиЛ	3.493	1	18.080	3	21.573
ПТ1	62.870	18	54.241	9	117.111
ПТ2	48.899	14	54.241	9	103.140
ПТ3	76.841	22	84.374	14	161.215
ТТ	3.493	1	-	-	3.493
Јамско дрво	13.972	4	-	-	13.972
Ситно техничко дрво	-	-	-	-	-
Целулозно дрво	34.928	10	30.134	5	65.062
Огривно дрво	-	-	204.910	34	204.910
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	244.496	70	445.980	74	690.475
Отпадак	104.783	30	156.696	26	261.479
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	349.279	100	602.676	100	951.955

8.2. Структура етата по сортиментима за шумске културе

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	m ³	%	m ³	%	m ³
Јамско	9.898	27	-	-	9.898
Ситно техничко дрво	6.599	18	-	-	6.599
Целулозно дрво	9.532	26	3.273	32	12.805
Огревно дрво	-	-	5.011	49	5.011
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	26.029	71	8.284	81	34.313
Отпадак	10.631	29	1.943	19	12.574
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	36.660	100	10.227	100	46.887

8.3. Структура етата по сортиментима за изданачке шуме

НАЗИВ СОРТИМЕНАТА	ВРСТА ДРВЕЋА				
	Четинари		Лишћари		Укупно
	m ³	%	m ³	%	m ³
ПТЗ	-	-	3.885	2	3.885
Целулозно дрво	-	-	38.845	20	38.845
Огревно дрво	-	-	114.593	59	114.593
УКУПНО СОРТИМЕНТИ	-	-	157.322	81	157.322
Отпадак	-	-	36.903	19	36.903
СВЕУКУПНА ДРВНА МАСА	-	-	194.225	100	194.225

9. ПЛАН КОРИШЋЕЊА ОСТАЛИХ ШУМСКИХ ПРОИЗВОДА

При последњем уређивању шума није вршено утврђивање бројности љековитог биља на репрезентативним узорцима, али је евидентирана учесталост и распрострањеност на основу окуларног запажања. На основу ових података и података типолошког картирања запажена је и дјелимично утврђена појава слиједећих врста љековитог и ароматичног биља, приказана по категоријама шума у наредној табели:

Учестало ароматично и љековито биље у појасу шума букве и јеле са смрчком		
Латински назив	Народни назив	Употреба дијелова
<i>Hypericum perforatum</i> L.	Кантарион	Стабло и цвијет
<i>Allium ursinum</i> L.	Дивљи лук	Стабо и гомољ
<i>Achillea millefolium</i>	Хајдучка трава	Стабло и цвијет
<i>Thymus serpyllum</i> L.	Мајчина душица	Стабло и цвијет
<i>Asperula odorata</i>	Лазаркиња	Стабло и цвијет
<i>Rubus hirtus</i> w.et.k.	Купина	Корјен, стабло и плод
<i>Juniperus communis</i>	Смрека, вења	Плод
<i>Crataegus monogyna</i> L.	Глог	Плод
<i>Erythraea centaurium</i>	Кичица	Стабло и цвијет
<i>Corylus avellana</i> L.	Љеска	Плод
<i>Atropa belladonna</i>	Велебиље, буника	Стабло и лист

Наведене биљне врсте налазе се на њиховим природним стаништима и јављају се појединачно или у већим групама. На влажнијим стаништима букве налазимо дивљи лук и бијели бун које су доминантне врсте, а корист од продаје овог биља је велика.

Разноврсност геолошке подлоге, земљишног и вегетацијског покривача условила је је развој изванредно богате микофлоре на Лисини, гдје је до сада прелиминарно утврђено постојање преко 1200 врста гљива (према „Удружење гљивара и љубитеља природе Мркоњић Град“). О непроцјењивом еколошком значају и богатству диверзитета гљива, најбоље показује чињеница да је шумско газдинство „Лисина“, а на иницијативу већ поменутог удружења, из процеса редовног газдовања издвојило површину од 43 *ha*, у циљу проглашења заштићеног миколошког станишта „Шибови“. На тој врло малој површини идентификовано је до сада чак **411 врста гљива**, од којих се **80 врста** (табела) сматра ријетким и угроженим и које се налазе на црвеним листама већине европских земаља, а од њих је **8 врста** које се налазе на црвеној листи ријетких и заштићених врста „Бернска конвенције“.

Ријетке и угрожене врсте гљива на миколошком резервату „Шибови“

Ред. број	Латински назив	Народни назив	Јестивост	Статус
1.	<i>Agaricus mediofuscus</i>	Планинска печурка	Јестива - одлична	Врло ријетка врста
2.	<i>Abortiporus biennis</i>	-	Није јестива	Врло ријетка врста
3.	<i>Albatrellus ovinus</i>	Овчије виме	Јестива	Врло риједак
4.	<i>Albatrellus pes-caprae</i>	Маглен	Јесива	Риједак
5.	<i>Amanita porphyria</i>	Порфирива мухара	Није јестива	Ријетка врста
6.	<i>Amanita submembranacea</i>	-	Јестива	Ријетка врста
7.	<i>Amanita virosa</i>	Смрдљива пупавка	Отровна смртно	Ријетка врста
8.	<i>Amanita regalis</i>	Смеђа мухара	Отровна смртно	Врло ријетка врста
9.	<i>Boletus splendidus</i> spp. <i>moseri</i>	Мозерова лудара	Није јестива	Ријетка врста
10.	<i>Boletus subappendiculatus</i>	-	Јестива	Ријетка врста
11.	<i>Boletus junquilleus</i>	Жута коvara	Није јестива	Врло ријетка врста
12.	<i>Bondarzewia montana</i>	-	Није јестива	Ријетка врста
13.	<i>Boletopsis leucomelaena</i>	-	Није јестива	Врло ријетка врста
14.	<i>Cantharellus melanoxeros</i>	-	Јестива	Бернска конвенција
15.	<i>Calocybe ionides</i>	-	Јестива	Врло ријетка врста
16.	<i>Caloscypha fulgens</i>	-	Јестива	Врло ријетка врста
17.	<i>Catathelasma imperiale</i>	Велика двопрстенка	Јестива	Врло ријетка врста
18.	<i>Cordiceps capitata</i>	-	Љековит	Ријетка врста
19.	<i>Cortinarius violaceus</i>	Љубичаста копренка	Јестива	Ријетка врста
20.	<i>Coltricia cinnamomea</i>	-	Није јестива	Крајње ријетка врста
21.	<i>Cotylidia pannosa</i>	-	Није јестива	Врло ријетка врста
22.	<i>Cudonia circinans</i>	-	Није јестива	Ријетка врста
23.	<i>Cystoderma ambrosii</i>	-	Није јестива	Врло ријетка врста
24.	<i>Cystoderma granulorum</i>	-	Није јестива	Ријетка врста
25.	<i>Cystoderma terrei</i>	-	Није јестива	Ријетка врста
26.	<i>Cystoderma fallax</i>	-	Није јестива	Врло ријетка врста
27.	<i>Clavaria zollingeri</i>	-	Није јестив	Крајње ријетка врста
28.	<i>Discina leucoxantha</i>	Жута тавица	Јестива	Врло ријетка врста
29.	<i>Discina parva</i>	-	Јестива	Ријетка врста
30.	<i>Entoloma euchroum</i>	Плава рудолиска	Није јестива	Ријетка врста
31.	<i>Fomitopsis officinalis</i>	-	Љековита	Бернска конвенција
32.	<i>Geastrum lageniforme</i>	Велика звездеча	Није јестива	Врло ријетка врста
33.	<i>Geastrum quadrifidum</i>	Четворокрака звездеча	Није јестива	Ријетка врста
34.	<i>Gomphus clavatus</i>	Свињско уво	Јестива	Бернска конвенција

35.	<i>Gyromitra esculenta</i>	Рани хрчак	Отрован смртно	Ријетка врста
36.	<i>Gyromitra infula</i>	Рогати хрчак	Отрован смртно	Ријетка врста
37.	<i>Gyroporus cyanescens</i>	Шљезовац	Јестив	Ријетка врста
38.	<i>Helvella queletii</i>		Није јестива	Ријетка врста
39.	<i>Hericium coralloides</i>	Јелови игличар	Јестив	Ријетка врста
40.	<i>Hericium caput-ursi</i>	Медвјеђи игличар	Јестив	Крајње ријетка врста
41.	<i>Hydnellum mirabile</i>	-	Није јестив	Крајње ријетка врста
42.	<i>Hydnellum ferrugineum</i>	Рђаста плутовка	Није јестив	Врло ријетка врста
43.	<i>Hydnellum pecki</i>	Ђавоља плутовка	Није јестив	Ријетка врста
44.	<i>Hydnum albidum</i>	Бијела јежевица	Није јестив	Ријетка врста
45.	<i>Hygrophorus capreolarius</i>	Козја пужевица	Јестива	Врло ријетка врста
46.	<i>Hygrophorus purpurascens</i>	-	Јестива	Бернска конвенција
47.	<i>Hypotarzetta insignis</i>	-	Није јестив	Крајње ријетка врста
48.	<i>Hygrocybe calipteriformis</i>	-	Није јестив	Бернска конвенција
54.	<i>Peziza irina</i>	Плавичаста тавица	Јестива	Врло ријетка врста
55.	<i>Picnoporellus fulgens</i>	-	Није јестив	Крајње ријетка врста
56.	<i>Podoscypha multizonata</i>	-	Није јестив	Бернска конвенција
57.	<i>Podostroma alutaceum</i>	-	Није јестива	Врло ријетка врста
58.	<i>Polyporus melanopus</i>	Црноноги рупичар	Није јестив	Врло ријетка врста
59.	<i>Porphyrellus porphyrosporus</i>	Сиви порфирник	Јестив	Ријетка врста
60.	<i>Phaeolepota aurea</i>	Златна штитарка	Није јестива	Ријетка врста
61.	<i>Phylloporus rhodoxanthus</i>	Златна листопорка	Јестива	Бернска конвенција
62.	<i>Phyllotus porrigens</i>	-	Није јестива	Ријетка врста
63.	<i>Plectania melastoma</i>		Није јестива	Крајње ријетка врста
64.	<i>Pseudoplectania nigrella</i>	Црна тавица	Није јестива	Ријетка врста
65.	<i>Pseudoplectania vogesiaca</i>	Маслинасти пехар	Није јестива	Ријетка врста
66.	<i>Ptychoverpa bohemica</i>	Чешка смрчковица	Јестив	Ријетка врста
67.	<i>Rhodocybe nitellina</i>	-	Није јестива	Ријетка врста
68.	<i>Sarcosphaera eximia</i>	Љубичаста крунашица	Отровна	Бернска конвенција
69.	<i>Smardaea amethystina</i>	-	Није јестива	Крајње ријетка врста
70.	<i>Sparassis nemecii</i>	Јелова карфиолка	Јестива	Врло ријетка врста
71.	<i>Sphaerobolus stellatus</i>	Топ гљива	Није јестива	Врло ријетка врста
72.	<i>Strobilomyces floccopus</i>	Куштравац	Није јестив	Ријетка врста
73.	<i>Squamanita pearsonii</i>	-	Није јестива	Крајње ријетка врста
74.	<i>Tricholoma focale</i>	-	Није јестива	Врло ријетка врста
75.	<i>Tricholoma aurantium</i>	-	Није јестива	Ријетка врста
76.	<i>Tricholoma luridum</i>	-	Није јестива	Ријетка врста
77.	<i>Tuber rufum</i>	Риђи тартуф	Није јестив	Ријетка врста
78.	<i>Tyromyces placenta</i>	-	Није јестива	Ријетка врста
79.	<i>Volvariella hypopithys</i>	-	Није јестива	Врло ријетка врста
80.	<i>Xylaria bulbosa</i>	-	Није јестива	Крајње ријетка врста

Бернска конвенција представља међународни правни инструмент из области заштите животне средине, који обухвата заштиту природних богатстава европског континента. Конвенцијом се настоји да се сачувају врсте, да се обнове њихова станишта, да се спријече, елиминишу, компензују или минимализују негетивни ефекти различитих активности који могу озбиљно утицати на сам опстанак врста.

10. ПЛАН ШУМСКОУЗГОЈНИХ РАДОВА ЗА ШУМСКОПРИВРЕДНО ПОДРУЧЈЕ

Редни број	ВРСТА РАДА	ПЛАНИРАНО (ha)	
		За 10 година	Просјечно годишње
1.	Пошумљавање садњом садница	67,23	6,72
2.	Попуњавање шумских култура	6,72	0,67
3.	Њега шумских култура	67,23	6,72
4.	Њега култура испод 1/5 опходње	243,78	24,38
5.	Природна обнова	1.220,77	122,08
6.	Њега природног подмлатка	1.220,77	122,08

11. ВРСТЕ ШУМСКИХ ШТЕТА И МЈЕРЕ ЗАШТИТЕ

11.1. Заштита шума од инсеката и биљних болести

Заштита шума на овом шумскопривредном подручју од штетног дјеловања инсеката треба да има првенствено превентивни карактер и своди се на одржавање ниске бројности инсеката. Дакле, потребно је у складу са циљевима газдовања превентивно проводити санитарне сјече, успостављање шумског реда послије тога, као и послије штетног дјеловања неких других фактора и стално постављање контролних стабала у циљу праћења бројности популације штетних инсеката. Од директних мјера борбе треба спроводити правовремену сјечу и обраду нападнутих стабала и постављање ловних стабала, а у смрчевим састојинама постављањем клопки на бази феремона.

Ловна стабла се постављају у три серије (прва током зиме, друга мјесец дана по убушивању сипаца у стабла прве серије и трећа мјесец дана по убушивању сипаца у другу серију). Број ловних стабала зависи првенствено од интензитета напада сипаца и креће се од 1-10 % (у свакој серији) од броја стабала осушених од сипаца у предходној години.

Најзначајније врсте сипаца на смрчи код нас су: *Polygraphus polygraphus*, *Ips tyrographus*, *Chermes abietis* (смрчин хермес). Градације ових сипаца могу потпуно да униште састојине смрче на мањим и на већим површинама, а штете тада попримају катастрофалне размјере.

Успјешно сузбијање ових штеточина, данас је могуће примјеном биолошких мјера борбе уз коришћење препарата на бази вируса, који је специјализован за ову врсту штеточина. Код примјене

ових препарата, веома је важно нагласити да њихова примјена има максимално еколошко оправдање. Најзначајније врсте сипаца на бијелом и црном бору су: *Ips sexdentatus* Boern., *Ips acuminatus* Gyll., *Vlastophagus minor* Htg., *B. Piniperda*, *Ptytiogenes bidentatus* Fbr., ове врсте подједнако су значајне за природне борове састојине и за борове културе. Сипци су типичне секундарне штеточине које у нормалним условима насељавају углавном физиолошки ослабљена, оштећена и свјеже изломљена стабла, као и неокоране пањеве. Борба против сипаца у боровим културама треба углавном да има превентивни карактер и своди се на одржавање ниске бројности популације.

Због одсуства мјера заштите, данас када су у питању шумске културе, јављају се бројни проблеми и то углавном из слиједећих разлога: културе четинара су подизане на стаништима лишћара, користио се релативно лош садни материјал, мјере њега у виду чишћења и прореда нису провођене, извјештајно-дијагнозно прогнозна служба била је лоше организована, односно штетни инсекти су откривени када су се јавили у епифитоцоијама.

Постоји већи број фактора који угрожавају раст и развој шумског дрвећа на овом подручју. Штетни абиотички фактори, као што су: ниске температуре ваздуха, суша, сњеголоми, вјетроломи, мразови и др. Међутим, много већи значај као проузроковачи оштећења имају штетни биотички чиниоци међу којима велик значај имају болести проузроковане паразитским гљивама. Најзначајније и најчешће патогене гљиве на овом шумскопривредном подручју су:

- *Armillariella ostoyae* (A. Mellea), трулеж корјена и сушење стабала јеле, смрче и борова,
- *Melampsora pinitorqua*, кривљење борових избојака,
- *Fomes annosus*, напада корјен и срчку јеле и смрче
- *Mycosphaerella pini*, црвена прстенаста пјегавост бора.

Број паразитних гљива које изазивају болест шумског дрвећа је на овом подручју знатно већи, али овдје су наведене најчешће и најопасније врсте које причињавају економске штете или угрожавају опстанак шумског дрвећа. Заштита стабала против већине од наведених паразитних гљива је могућа, али би морала да се врши под строгим надзором сручних лица.

11.2. Заштита шума од шумских пожара

План заштите шума од шумских пожара утврђен је за шумскопривредно подручје као цјелину. Мјере заштите од пожара заснивају се на Правилнику о заштити шума, а у складу са чланом 34. Закона о шумама. Правилником су прописане и утврђене мјере и радње у вези са спровођењем и унапређивањем заштите од пожара, а одговорна лица која су задужена да се брину о спречавању ових штетних појава сходно правилнику треба да ураде слиједеће предрадње:

- организовати противпожарну службу,
- поставити потребан број осматрачница или обезбједити извиђање из ваздуха,
- набавити основна противпожарна средства,
- оспособити противпожарне екипе и снабдјети их са опремом и алатом,
- поставити и одржавати противпожарне просјеке у четинарским културама.

Чување односно заштиту шума од пожара, потребно је организовати као превентивну мјеру која се спроводи од стране задужених одговорних лица у шумском газдинству. Да би се успјешно проводиле потребне радње и подузимале потребне мјере у вези са спровођењем и унапређивањем заштите шума потребно је организовати адекватну противпожарну службу. У противпожарној служби потребно је према правилнику задужити одговорна лица да се старају о спровођењу заштите од пожара.

Чување шума, односно заштиту шума од пожара треба да обављају чувари шума и друга стручна лица која зато овласти управљач шума. Да би чување било успјешно, у зависности од купираниости терена, на подручју се постављају осматрачнице које се постављају на узвишењима и које се међусобно догледају.

Чувари шума треба да спријече ложење ватре како у шуми тако и на приватним имањима на удаљености мањој од 100 метара од ивице шуме, затим паљење траве, отпадака и осталог материјала. Изузетно се ватра може ложити у шумама само на мјестима одређеним и обиљеженим од стране управљача шума, придржавајући се прописаних услова и мјера сигурности.

Поред чувара шума противпожарна служба, треба да има оспособљене противпожарне екипе, које су снабђевене противпожарним алатом и справама за брзу интервенцију у случају појаве пожара на шумскопривредном подручју. Да би се купила потребна опрема за гашење шумских пожара потребно је улагање одређених финансијских средстава од стране шумског газдинства. При томе велика финансијска улагања за куповину специјалне и скупе опреме, те изградњу специјалних торњева за осматрање и дојавну везу, шумско газдинство у наредном уређајном периоду неће моћи остварити. Међутим, добро организована и планирана противпожарна служба и на основу класичне опреме и алата, може успјешно да извршава задатке који се пред њу постављају.

12. ПЛАН ИЗГРАДЊЕ НОВИХ И РЕКОНСТРУКЦИЈА ПОСТОЈЕЋИХ ШУМСКИХ КАМИОНСКИХ ПУТЕВА

Према подацима посљедњег уређивања шума на овом шумскопривредном подручју постигнута је отвореност камионским путевима од 8,67 km/1000 ha. Да би се у наредном периоду могла рационалније користити примјена савремених машина у експлоатацији дрвета поред изградње камионских тврдих путева сходно финансијским средствима шумског газдинства потребно је да се изгради оптимална мрежа тракторских влака. На тај начин постигла би се већа отвореност и рационалност рада при примјени савремене технологије и механизације у шумарству.

У циљу повећања отворености подручја камионским тврдим путевима у наредних десет година сходно финансијским могућностима планирана је изградња слиједећих камионских путева:

Привредна јединица	Преглед одјелења које конкретна комуникација отвара	Дужина /km/
П.Ј. „Лисина“	Котац – други дио	5,5
	Раскрсница пута за Јасенове потоке	8,3
	Одјелење 93-90	2,0
	Одјелење 83 - Сувац	15,4
П.Ј. „Дубичка Гора“	Ситница – одјелење 13	3,0
П.Ј. „Димитор“	Ланчин поток	6,4
УКУПНО ШП		23,86

На основу предвиђених планова изградње шумских комуникација и осталих планова газдовања шумама и шумским земљиштем потребно је годишње обезбједити финансијска средства као што је наведено у слиједећој табели:

Редни број	НАЗИВ ИНВЕСТИЦИЈЕ	ИЗНОС (КМ)
1.	Набавка опреме за заштиту шума	18.045
2.	Набавка садног материјала и опреме за шумскоузгојне радове	38.610
3.	Изградња шумских комуникација	190.880
4.	Инвестирање у информациони систем	2.500
СВЕГА:		250.035

13. ПЛАН НАБАВКЕ МЕХАНИЗАЦИЈЕ И ДРУГЕ ОПРЕМЕ ИНВЕСТИЦИОНОГ КАРАКТЕРА

Према члану 37. Закона о шумама „Послове извођења радова у шумарству могу обављати предузећа и друга правна лица која су регистрована за послове искоришћавања шума и услужне дјелатности у шумарству и која посједују лиценцу издату од Министарства“. За наредни уређајни период шумско газдинство „Лисина“ планира набавку сљедећих средстава рада:

Редни број	Назив средстава	Јединица мјере	Број комада
1.	Моторне пиле	ком.	10
2.	Теренска путна возила	ком.	6
3.	Комби-бус	ком.	4
4.	Камион кипер	ком.	1
5.	Трактор точкаш са витлом	ком.	2
6.	Путничко возило	ком.	1
7.	Зглобни трактор	ком.	2